

Er det politisk, ja det er det!

Anmeldelse 14 apr 2016 Af Ole Bak Jakobsen

Maja Moesgaard. Kollektiv bekymring

De personlige og hverdagslige erfaringer forstås som en uadskillelig del af en større politisk virkelighed i åben og kollektiv udstilling i Janusbygningen i Tistrup. Verden har brug for et sådant intim-politisk blik.

Det ku' være politisk, hedder udstillingen, og det er den påstand og det spørgsmål, den stiller – og som den overordnet set svarer ja til.

Ja, klimaet er politisk, ja, migrationen er politisk, ja, økonomisk vækst er politisk. Men også kønnet, følelserne, præstationerne, tiden, hukommelsen og graviditeten. For også "det personlige er politisk", som Carol Hanisch, hovedfigur i den feministiske New York Radical Women-bevægelse, formulerede det allerede i 1967.

Det erklærede feministiske afsæt er da også en fællesnævner for denne gruppe unge billedkunstnere, musikere og forfattere, der i en kollektiv proces har skabt udstillingen.

I forgunden Hannah Anberts performancekostumer, i midten Video/lydværk af Mia Isabel Edelgart. Bagest på blå baggrund tegning af Maja Moesgaard. Foto: Emilie Kjær

Feminisme med mere

At tilgå kunsten fra et feministisk afsæt er for gruppen ikke (bare) et spørgsmål om at kritisere, at der kun er 27% kvindelige kunstnere i stald i de største gallerier. Som det fremgår af et kollektivt interview i udstillingens katalog, betyder et sådant afsæt "at forstå, at alt det, vi laver, laver vi ud fra det sted, vi er placeret ift. de mange hierarkier, vi alle er filtret ind i på forskellige måder: vores køn, race, klassebaggrund, uddannelse(smuligheder), raskhed og alt muligt andet. Det sted, hvor vi hver i sær er placeret, har betydning for, hvad vi har mulighed for at se – og ikke se – og dermed også, hvad vi har mulighed for at sige noget om. Det er altid vigtige overvejelser, ikke mindst, når man arbejder med at lave kunst eller på anden måde udtaler sig offentligt".

Noget af en mundfuld og på den måde en halsbrækkende ambitiøs udstilling, der vil tale fra en position på afstand af de komplekse spil, vi er foldet ind i. Naivt måske, men jeg synes samtidig, det er udstillingens klare kvalitet, at

den er så undersøgende og villig til at tænke det politiske i en udvidet forstand. Verden har brug for sådan et blik, intet mindre.

Kollektiv ænd

En anden klar kvalitet er den kollektive ænd, der svæver over udstillingen. Det er gruppeudstillingen udsat for reel nytænkning, og et – forekommer det – nødvendigt forsøg på at svare igen på den individualisering og konkurrence, der hersker ikke bare i det store samfund generelt, men også specifikt i en ellers ganske kritisk kunstverden.

I et år har de deltagende kunstnere mødtes ugentligt for at udvikle fælles sprog og kontekst, respondere på hinandens input og skabe dialog værkerne imellem. Det bon'er ud på udstillingen i form af fællesværker og elementer, der indgår i flere værker, samt en insisteren på at de forskellige tematikker, udstillingen italesætter, også taler med hinanden. Det betyder, at det er en gruppeudstilling, der i sjældnen grad står som et samlet udsagn.

Maja Moesgaard: Kollektiv bekymring. Foto: Emilie Kjær

Tekstbaseret udstilling

Udstillingen folder sig ud i tre udstillingsrum, og er ret besat domineret af tekstbaserede værker. Maja Moesgaards store patchwork-bannere (med fællestitlen *Kollektiv bekymring*) med 'personlige', tvivlende eller spørgende tekstudsagn nuancerer den politiske kamps 'upersonlige' og entydige slogans, der på forhånd har alle svarene. Her spørger et banner "HVORDAN FORTÆLLER MAN EN DRONE HVEM MAN ER" mens et andet konstaterer, at "ALT FALDER (ENDELIGT) FRA HINANDEN". Sætningerne er som en slags tekstlige ready-mades sakset fra gruppens mange møder, og på den måde et godt eksempel på udstillingens dialogiske og kollektive karakter. Måske også en konsekvens af, hvor meget man i gruppen har snakket og skrevet udstillingen frem.

I en oplåbet tekst på væggen af Selini Halvadaki, *BREV*, tror man først, at teksten er skrevet til en kærester, som afsenderen vil forlade, fordi parret har bevæget sig for langt væk fra hinanden og fordi afsenderen ikke føler sig rummet eller forstået. Men det dæmrer, at det måske snarere er en mere 'abstrakt' størrelse, teksten henvender sig til: Er det 'samfundsstrukturen', 'udlændingepolitikken' eller 'vækstparadigmet', der søges afstand til?

En gravid og et mønstereksemplar

I sit lyd/videoværk *Du er agat onyx rød elfenben mosaik farvet* hvisker Mia Isabel Edelgart intimt og sømløst om graviditet og storpolitik, mens Kirsten Astrup i sit performance/video/lydværk med tekst (og stemme) af Maria Bordoff går tæt på præstationskulturens dogmer. "Du har ikke længere en arbejdskraft, du er din arbejdskraft", lyder det, mens performereren smiler sit læbestiftsmil i det skarpe spotlight og må tage natarbejdet til hjælp for at opretholde rollen som vellykket mønstereksemplar i konkurrencesamfundet.

Udstillingen insisterer således på, at de følelser, vi betragter og taler om som private og individuelle, i stedet må forstås som et produkt af de strukturer, vi lever under, og derfor er alt andet end apolitiske. Tankevækkende er det, at materiel velstående borgerne i verdens lykkeligste land i hobetal går ned med stress og depression. Udstillingen peger stædigt på, at de vanskeligheder, vi har ved at håndtere livet, ikke blot skyldes individuel mangelfuldhed men også de omstændigheder, vi deler og hele tiden skaber sammen.

Omvendt får storpolitiske emner som migration intim krop, når de italesættes i form af en (49 minutter lang) sammenklipning af nogle af spillefilmshistoriens mange scener med følelsesladede flygtningefortællinger (Selini Halvadaki: *In Sight*), eller når klimaproblematikken flytter helt hjem og ind i et tegneseriekøkken, som det sker i animationen *Der findes ikke (længere) et udenfor* af Maja Moesgaard.

Deidre Johanna Humphrys og Hannah Lutz: *Langsomme svar*.
Foto: Emilie Kjær

Hvor man taler og hvem man taler til
Udstillingen spænder buen hårdt med de mange tekst-, lyd- og videoværker i en lokal kontekst i Tistrup, hvor man er vant til 'normale maleriudstillinger'. Samlet set varer de tidsbaserede værker omtrent 2 timer. Der er ikke noget odiøst i at kræve noget af sit publikum, men omvendt heller ikke i at kræve en lidt større bevidsthed om, hvor man taler, og hvem man taler til, så den kollektive udstilling ikke kun bliver et internt husmøde i kollektivet selv. Det tenderer.

Ligeledes er der heller ikke noget odiøst i, at præsentationen overordnet set er provisorisk, og præget af en helt igennem håndholdt æstetik. Det giver mening et stykke hen ad vejen i forhold til den eksperimenterende, spørgende og procesorienterede karakter udstillingen har.

Men det kunne også være spændende – og måske lidt mere forpligtende – om tankegodset, diskussionerne og de intellektuelle refleksioner kunne manifestere sig i stærkere og mere prægnante visuelle udsagn, end det er tilfældet her. Ind imellem bliver det meget slapt, eksempelvis når Deidre Johanna Humphrys og Hannah Lutz i video/lydværket *Langsomme svar* lader billedsiden bestå af billige farvede papirark, der ruller ned over hinanden.

Alt i alt er det dog godt at se Janusbygningen huse en frisk udstilling, der tør insistere på sit kollektive afsæt og sin intim-politiske agenda. For ønsker man at udfordre og forandre den verden, man bebor, må man også spørge, hvorfra man starter? Hvis det personlige stof ikke tages med i ligningen, nytter det ikke noget med de rette politiske paroler.

Udstilling

Det ku' være politisk
19 mar 2016 → 29 maj 2016

JANUS – Vestjyllands Kunstmuseum
Se kort og tider

kunsten.nu er din bedste kilde til viden om samtidskunsten i Danmark. Vi debatterer og informerer på tværs af genrer og landsdele så du altid er opdateret om den aktuelle kunst.

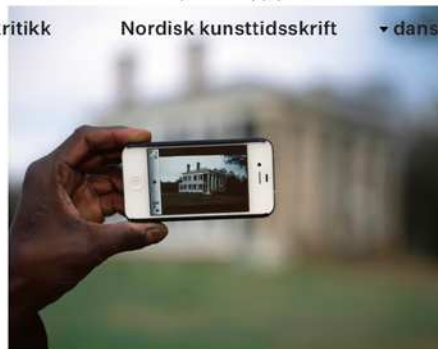
Støttet af [Statens Kunstfond](#)

STATENS KUNSTFOND

— Kunstkritikk

Nordisk kunsttidsskrift

▼ dansk/english dk

RaMell Ross, *iHome*, 2012. Fra serien *South County AL*.

Jeg vil her også fremhæve den danske kunstner Selini Halvadakis film-installation *Ruins of Memory – Memory of Ruins* om erindringens produktion anskuet igennem turistfotoografiets materialitet af lys, farver og forgængelighed. Værket er funderet i kunstnerens biografiske relation til Grækenland og indlejrer forskellige billedmæssige repræsentationsformer af ruinerne af Akropolis såsom lysbilledet, hjemmevideoen og 3D-printet. Selve videoprojektionens installation peger elegant på selve videoens tematik i og med det projekterede billedes materialitet af lys, som filtreres af den særlige semitransparente og frit hængende skærm og skaber et betagende rum på bagvæggen.

Hvis det lyder som om de tre beskrevne værker kunne komme fra tre helt uafhængige udstillinger, er det ikke helt galt, for hverken disse, eller udstillingens øvrige værker, har en umiddelbar fælles udsigelses-horisont eller materielle fællestræk. Og så er det, vi ankommer til spørgsmålet om udstillingens kuratoriske præmis. GI. Strand postulerer vel egentlig ikke, at der er tale om andet end blot syv enkeltstående præsentationer, hvilket vel i og for sig er ganske forventeligt, når der er tale om en prisudstilling. Derfor er strukturen – spillereglerne om man vil – lig med den kuratoriske præmis.

<https://kunstkritikk.dk/ingen-storm-i-champagneglasset/>

5/13

Uddrag af anmeldelse af Mathias Kryger
for Kundtkritikk af udstillingen EXTRACT.

Læs hele anmeldelsen her:

<https://kunstkritikk.no/ingen-storm-i-champagneglasset/>